

Priopćenje za medije

Luxembourg, 11. rujna 2018.

Onečišćenje zraka: zdravlje građana EU-a još uvijek nije dovoljno zaštićeno, upozoravaju revizori

„Mjerama EU-a za zaštitu ljudskog zdravlja od onečišćenja zraka nije ostvaren očekivani učinak”, stoji u novom izvješću Europskog revizorskog suda. Onečišćenje zraka svake godine u EU-u prouzroči oko 400 000 slučajeva preuranjene smrti i vanjske troškove povezane sa zdravljem u visini od više stotina milijardi eura. Međutim, još nisu uspostavljene odgovarajuće mjere u cijeloj Uniji kojima bi se smanjili ti veliki ljudski i gospodarski troškovi. Revizori također napominju da su lebdeće čestice, dušikov dioksid i prizemni ozon onečišćujuće tvari u zraku odgovorne za većinu slučajeva preuranjene smrti te da su stanovnici gradskih područja posebno izložena skupina.

Direktiva o kvaliteti zraka iz 2008. godine temelj je politike EU-a za čisti zrak jer se njome utvrđuju norme kvalitete zraka za koncentracije onečišćujućih tvari u zraku. Revizori su procijenili način na koji je Direktiva osmišljena, jesu li je države članice provodile na djelotvoran način kao i način na koji je Komisija pratila i jamčila njezinu provedbu mjerama izvršenja. Nadalje, procijenili su pridaje li se u drugim politikama EU-a odgovarajuća pozornost kvaliteti zraka i pruža li joj se odgovarajuća potpora financijskim sredstvima EU-a te je li javnost dobro obaviještena o pitanjima u vezi s kvalitetom zraka.

„Onečišćenje zraka najveći je ekološki rizik za zdravlje u Europskoj uniji”, **izjavio je Janusz Wojciechowski, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće.** „U posljednjih nekoliko desetljeća politikama EU-a doprinijelo se smanjenjima emisija, no kvaliteta zraka nije se poboljšala jednakim tempom te i dalje postoje snažni učinci na javno zdravlje.”

Norme kvalitete zraka EU-a utvrđene su prije gotovo dvadeset godina i revizori su zaključili da su neke od njih mnogo slabije od smjernica Svjetske zdravstvene organizacije i onoga na što upućuju najnoviji znanstveni dokazi. „Iako se bilježi pad emisija onečišćujućih tvari u zraku, većina država članica i dalje se ne pridržava normi kvalitete zraka EU-a i ne poduzima dovoljno djelotvornih mjera za poboljšanje kvalitete zraka”, tvrde revizori.

Također postoji rizik od nedovoljnog prepoznavanja problema onečišćenja zraka jer se onečišćenje možda ne mjeri na pravim mjestima. Planovima za kvalitetu zraka, koji predstavljaju jedan od ključnih zahtjeva iz Direktive o kvaliteti zraka, često se ne ostvaruju očekivani rezultati.

Svrha je ovog priopćenja za medije prenijeti glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda.

Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – glasnogovornik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – službenik za odnose s medijima

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Postoje ograničenja u praćenju koje Europska komisija provodi nad uspješnošću država članica u ostvarivanju ciljeva povezanih s kvalitetom zraka. Postupcima izvršenja koje provodi dosad se nije zajamčilo da države članice poštuju granične vrijednosti kvalitete zraka utvrđene Direktivom. „Unatoč tome što Komisija poduzima pravne mjere protiv mnogih država članica i postiže povoljne presude, države članice i dalje često krše granične vrijednosti kvalitete zraka”, ističu revizori.

Revizori napominju da se izdvajanjem financijskih sredstava EU-a za kvalitetu zraka može pružiti korisna potpora, ali da financirani projekti nisu uvijek dovoljno dobro usmjereni. Revizori su tijekom svojih posjeta državama članicama uočili i neke dobre projekte, osobito među onima koji se financiraju iz programa EU-a LIFE.

„Onečišćenje zraka jedno je od gorućih pitanja javnog zdravlja, a osviještenost i obavješćivanje javnosti ima jednu od ključnih uloga u njegovu rješavanju”, ističu revizori. U posljednje vrijeme građani se sve više uključuju u pitanja povezana s kvalitetom zraka i pokreću postupke pred nacionalnim sudovima, koji su u nekoliko država članica presudili u korist njihova prava na čisti zrak. Međutim, revizori su utvrdili da je pristup građana pravosuđu manje izričito zaštićen Direktivom o kvaliteti zraka nego nekim drugim direktivama u području zaštite okoliša. „Informacije o kvaliteti zraka koje se građanima stavljaju na raspolaganje katkad su bile nejasne”, napominju.

Kako bi se poboljšala kvaliteta zraka u EU-u, revizori preporučuju sljedeće:

- Europska komisija treba poduzeti djelotvornije mjere
- Direktivu o kvaliteti zraka treba ažurirati
- politici za kvalitetu zraka treba dati prednost i uključiti je u druge politike EU-a
- treba poboljšati razinu osviještenosti i obavješćivanje javnosti.

Napomene za urednike

Sud predstavlja svoja tematska izvješća Europskom parlamentu i Vijeću EU-a, kao i drugim zainteresiranim stranama kao što su nacionalni parlamenti, dionici u predmetnom sektoru i predstavnici civilnog društva. Velika većina preporuka koje Sud iznosi u svojim izvješćima provede se u djelo. Tako visoka razina prihvaćanja preporuka Suda naglašava koristi koje građani EU-a imaju od rada Suda.

Tematsko izvješće br. 23/2018 „Onečišćenje zraka: naše zdravlje još uvijek nije dovoljno zaštićeno” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a.